

Ann Lagerhammar. Tusen Tranor. Bokförlaget Forum.

”Ta hand om främlingen, för ni har själva varit främlingar”, uppmanar bibeln.

Främlingskap kan innebära att vara på flykt långt från sitt hemland. Det kan också bestå i en vilshenhet inför sig själv och sin egen identitet. Under vintern har debatten böljat högt om tiggare och flyktingar. De mer sansade rösterna har sökt ställa sig frågan hur det är att vara på flykt, att söka en ekonomisk möjlighet i ett annat land där man själv är främling och totalt anonym. Vad vet vi egentligen om hur det är att vara flykting och leva med ett främlingskap? Kanske mer än vad vi tror.

När Ann Lagerhammar nu kommer ut med sin tredje roman är det detta tema hon tar sig an. På ett lika enkelt som genialt sätt låter hon yttre och inre alienation konfronteras mot varandra, då den afrikanske flyktingen Amos bryskt möter Eva, en framgångsrik jurist i en sydsvensk stad. Amos flyr fattigdomen genom ett Europa som ständigt utnyttjar hans belägenhet. Eva är på flykt från sig själv, från ett liv i tristess om än i ekonomiskt överflöd. Hennes dotter ifrågasätter överklasslivet. Själv är hon fast i värderingar hon inte kan ta sig ur. En dag kör hon på Amos som nyss kommit till Sverige ovetandes var han befinner sig. Då Eva har alkohol i kroppen tar hon Amos med sig till faderns extra lägenhet och hyser honom där tills han återhämtat sig. Det som först var tänkt som en praktisk lösning djupnar till något annat. Amos berättelse om sin resa som flykting gör något med Eva.

Ann Lagerhammar skriver detaljrikt och med stor precision. Berättelsen om Amos och Eva är som en stillsam novell. Ett långt stycke av boken är vikt för Amos berättelse. Egentligen blir det två böcker som trängs bakom samma pärmar och under samma titel. Två stilar och litterära toner som krockar med varandra. Det stör den stämning och förtätning författaren själv byggt upp i sin berättelse. Det hindrar emellertid inte att detta är en mycket läsvärd roman om ett angeläget tema och med många underfundiga etiska frågeställningar.

Jakob Carlander